

Correctievoorschrift VWO

2025

tijdvak 1

Griekse taal en cultuur

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 t/m 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 De onder '2 Algemene regels' geformuleerde bepalingen met betrekking tot een vraag zijn mutatis mutandis ook van toepassing op een kolon.
- 2 Bij de beoordeling van een essayvraag geldt dat, indien het maximum aantal woorden is overschreden, hiervoor geen scorepunt(en) in mindering wordt/worden gebracht.
- 3 Bij de beoordeling van de vertaling moet de score 0 worden toegekend indien in een kolon een ernstige fout is gemaakt; deze score kan niet worden gecompenseerd door de juiste weergave van de rest van het kolon.
- 4 Indien bij de vertaling een aantekening is genegeerd en indien dit heeft geleid tot een onjuiste weergave van het desbetreffende tekstelement, één scorepunt / meerdere scorepunten in mindering brengen, afhankelijk van de zwaarte van de fout en het maximum van het desbetreffende kolon.
- 5 Indien bij de vertaling van een kolon een Grieks woord niet is vertaald en dit woord niet van essentieel belang is voor de betekenis van dit kolon, één scorepunt in mindering brengen, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

4.1 Beoordelingsmodel voor de vragen

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1

- 1 **maximumscore 1**
Eteocles; Polynices

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

- 2 **maximumscore 1**
τῶν ὀλωλότων (regel 174)

Opmerking

Niet fout rekenen wanneer geantwoord is 'ὀλωλότων (regel 174)'.

Vraag	Antwoord	Scores
3	maximumscore 1 (In het Grieks staat) 'ik heb volgens / op grond van verwantschap (van afkomst met de doden)' (en erven gaat in de eerste plaats via verwantschap). Of woorden van overeenkomstige strekking. <i>Opmerking</i> <i>Geen scorepunt toekennen wanneer als antwoord alleen een Grieks citaat is genoteerd.</i>	
4	maximumscore 1 (ἐκ) φόβου (του) (regel 180)	
5	maximumscore 1 In het eerste gedeelte gaat het over Creons visie op leiderschap (in het algemeen); in het tweede over hoe hij zijn eigen leiderschap vorm zal geven. / Vanaf regel 184 spreekt Creon over hoe hij zelf zijn rol als machthebber zal invullen; tot regel 184 sprak hij in meer algemene termen over (kwaliteiten van) machthebbers. / Het eerste gedeelte is algemeen; het tweede gedeelte is specifiek. / Eerst heeft Creon het over slechte bestuurders; daarna over (zichzelf als) een goede bestuurder. Of woorden van overeenkomstige strekking. <i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.</i>	
6	maximumscore 1 (ταύτης ἔπι) πλέοντες (ὀρθῆς) (regel 189-190)	
7	B	
8	maximumscore 2 - Hij streed voor zijn/de stad/land / gaf zijn leven voor zijn/de stad/land. 1 - Hij was (in alle opzichten) dapper / de dapperste (in de oorlog) / onderscheidde zich helemaal met zijn speer. 1 Of woorden van overeenkomstige strekking.	
9	maximumscore 1 Creon spreekt in eerste instantie zijn naam niet uit / wil niet direct zijn naam uitspreken / omschrijft hem eerst en noemt daarna pas zijn naam. Of woorden van overeenkomstige strekking.	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 1

Met 'Cadmeierland' / Hiermee wordt (de polis / het gebied van) Thebe / de stad (van Creon) bedoeld; 'Cadmeier(land)'/het is afgeleid van de naam van / verwijst naar de stichter van de stad / naar Cadmus.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

11 maximumscore 1

(de regels) 199, 200, 201 en 202 / 199-202

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer alle onderdelen van het antwoord juist zijn.

12 maximumscore 1

οἱ κακοὶ (regel 208)

Opmerking

Niet fout rekenen wanneer geantwoord is 'κακοὶ (regel 208)'.

13 maximumscore 2

- Creon/Hij roept (in regel 184) Zeus als getuige aan (om zijn uitspraken over zijn voorgenomen gedrag als heerser kracht bij te zetten). 1
- Creon/Hij veroordeelt (in regel 199) het (vermeende) ontteren/afbranden van (de tempels van) de (stads)goden (door Polynices). 1

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerkingen

- *Niet fout rekenen wanneer als een van de antwoorden is genoteerd 'Creon/Hij noemt Zeus alziend.'*
- *Niet fout rekenen wanneer als een van de antwoorden is genoteerd 'Creon/Hij laat Eteocles (met de juiste rituelen) begraven.'*

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Tekst 2

14 maximumscore 1

Haemon/Hij is jong (en Creon is oud). / Creon/Hij is ouder (dan Haemon). / Het is niet mogelijk/nodig dat een oud(er) iemand iets van een jong(er) iemand leert.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

15 maximumscore 1

Een man hoeft niet naar een vrouw te luisteren. / Creon/Hij is een man. / Antigone/Ze is een vrouw.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

16 A

17 maximumscore 1

Athene was een democratie (in de tijd van Sophocles); en Haemon zegt dat de stad niet van één persoon is / dat een stad die door één persoon bestuurd wordt, geen echte stad is. / en de opmerking (in regel 737) suggereert dat democratie de enige (goede) bestuursvorm is (voor een polis/stad/staat).
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

18 maximumscore 2

Twee van de volgende antwoorden:

- τᾶργα en Ἔργον (regel 729-730)
- σέβειν en εὐσεβεῖν (regel 730-731)
- ὁμόπολις en Πόλις (regel 733-734)
- ἐρεῖ en εἴρηκας (regel 734-735)

per juist antwoord

1

Opmerkingen

- *Bij elk antwoord het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.*
- *Niet fout rekenen wanneer geantwoord is 'ἥδε en τῆσδ' (regel 732-733)'.*

Vraag	Antwoord	Scores
19	maximumscore 1 het geslacht (van τῶν αἰσχροῶν, dat mannelijk of onzijdig is) / De ene vertaling beschouwt τῶν αἰσχροῶν als mannelijk, de andere als onzijdig. Of woorden van overeenkomstige strekking. <i>Opmerking</i> <i>Niet fout rekenen wanneer geantwoord is ‘Het is niet uit te maken wat het geslacht is van τῶν αἰσχροῶν.’</i>	
20	maximumscore 1 Haemon/hijzelf/zichzelf; Creon / zijn/Haemons vader <i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.</i>	
21	maximumscore 1 prospectie <i>Opmerking</i> <i>Niet fout rekenen wanneer geantwoord is ‘dramatische ironie’.</i>	
22	maximumscore 1 λέγειν (a), τι (b), μηδὲν (b), κλύειν (a)	
23	maximumscore 1 (regel) 742	
24	maximumscore 1 (regel) 755	
25	maximumscore 2 • (ὧν) φρενῶν (αὐτὸς) κενός (regel 754) • (Γυναικὸς ὧν) δούλευμα (regel 756)	1 1
26	maximumscore 1 τὸ μῖσος (regel 760) <i>Opmerking</i> <i>Niet fout rekenen wanneer geantwoord is ‘μῖσος / Ἄγετε τὸ μῖσος (regel 760)’.</i>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

27 maximumscore 1

tegen een paar slaven / Creon richt zich tot zijn dienaren. / Creon spreekt op bevelende toon.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

28 maximumscore 1

dat Haemon erbij zal zijn (als Antigone gestraft/gedood wordt)

Of woorden van overeenkomstige strekking.

29 maximumscore 1

verbazing/ongeloof/verontwaardiging/ongerustheid/schrik; deze emotie wordt veroorzaakt door de gedachte dat / doordat ook Ismene (misschien) gestraft zal worden / beide zussen gestraft zullen worden / door de overtuiging dat Ismene geen schuld heeft.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

30 maximumscore 2

Voorbeelden van een goed antwoord zijn:

- Ja, in (het tekstgedeelte Ἀμήχανον t/m λέγω van) tekst 1 heeft Creon gezegd dat een heerser zich moet houden aan de beste / zijn eigen (goede) besluiten en niet uit angst zijn mond houden. 1
- In (bijvoorbeeld regel 736/744 van) tekst 2 zegt hij ronduit dat hij zal doen wat hijzelf het beste vindt. 1

of

- Ja, in (het tekstgedeelte Ἀμήχανον t/m λέγω van) tekst 1 heeft Creon gezegd dat een heerser vrienden/familie niet boven de staat moet stellen. 1
- In tekst 2 trekt hij zijn zoon Haemon en zijn nichtje Antigone (zeker) niet voor. 1

of

- Ja, in (het tekstgedeelte Ἀμήχανον t/m λέγω van) tekst 1 heeft Creon gezegd dat een heerser de beste / (zeer) goede adviezen moet aannemen. 1
- In tekst 2 laat hij zich inderdaad corrigeren door het koor, dat (in regel 770) suggereert dat hij Ismene niet ook moet straffen. 1

of

- Nee, in (het tekstgedeelte Ἀμήχανον t/m λέγω van) tekst 1 heeft Creon gezegd dat een heerser de beste adviezen moet aannemen. 1
- In tekst 2 luistert hij niet naar Haemon (die achteraf wel gelijk blijkt te hebben) / niet naar het koor, dat (in de regels 724-725) zegt dat hij iets van Haemon zou kunnen leren. 1

Opmerking

Wanneer geantwoord is met de juiste beschrijving van een uitgangspunt van Creon en de juiste beschrijving van een gegeven uit tekst 2, maar dit gegeven niet als argument kan gelden voor het door de kandidaat gegeven bevestigende of ontkennende antwoord, mag voor beide juiste beschrijvingen samen slechts 1 scorepunt toegekend worden.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Afbeeldingen

31 maximumscore 2

Voorbeelden van een goed antwoord zijn:

- Op poster 1 wordt Antigone's wanhoop/frustratie uitgebeeld, want ze heft schreeuwend haar hoofd omhoog / want de slang staat symbool voor het wurgende gevoel van frustratie. 1
- Voordat Antigone Polynices (voor de tweede keer) begraaft, schreeuwt ze het uit bij het zien van zijn (gehavende) lichaam. / Tijdens Antigone's confrontatie met Creon houdt die (tot frustratie van Antigone) onwrikbaar vast aan zijn mening. 1

of

- Op poster 2 wordt Antigone's vastbeslotenheid uitgebeeld haar broer te begraven, want je ziet haar zand/stof strooien (ondanks dat de wetten van haar hart en die van de stad even zwaar lijken te wegen). 1
- Tegenover Ismene maakt Antigone haar besluit bekend (en zegt ze dat ze daar niet van af zal wijken). 1

of

- Op poster 3 wordt Antigone's koppigheid/strijdbaarheid uitgebeeld, want een van de (vechtende sterke) dieren staat symbool voor Antigone (en het andere voor Creon). 1
- Tijdens Antigone's confrontatie met Creon geeft ze niet toe. / Het koor / De koorleider noemt Antigone een ruw kind van een ruwe vader, dat rampen niet uit de weg gaat. 1

Algemeen

32 maximumscore 1

Voorbeelden van een goed antwoord zijn:

- Haemon, want zijn liefde voor Antigone / voor de gerechtigheid leidt uiteindelijk tot zijn dood (doordat hij tegen Creon ingaat).
- Antigone (zelf), want haar liefde voor haar broer leidt tot haar dood (doordat ze namelijk Creons wet overtreedt).
- Creon, want uit liefde voor de macht / voor zijn eigen principes blijft hij alleen achter als geslagen man.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4.2 Beoordelingsmodel voor de vertaling

Opmerking vooraf

Wanneer in het Grieks bij een zelfstandig naamwoord geen lidwoord of bezittelijk voornaamwoord staat, en dit zelfstandig naamwoord in het beoordelingsmodel met toevoeging van een bepaald lidwoord of bezittelijk voornaamwoord is weergegeven, maar dit in het werk van de kandidaat ontbreekt, 1 scorepunt in mindering brengen (tenzij in het beoordelingsmodel anders aangegeven), met een maximum van 2 scorepunten in totaal.

Kolon 33 (regel 473-474)

33 maximumscore 1

Ἐγὼ δὲ πατρὸς δωμάτων προυσκεψάμην τοῦμόν τε καὶ τοῦδ’

Ik heb in het huis van mijn vader gezorgd voor / zorgde in het huis van mijn vader voor mijn eigen belangen en die van Eteocles

Niet fout rekenen: δὲ en/maar

Kolon 34 (regel 474)

34 maximumscore 2

ἐκφυγεῖν χριζῶν ἀρὰς

omdat/terwijl ik (de) behoefte had / (ernaar) verlangde te ontsnappen aan de vervloeking(en)

χρήζω verzoeken

1

ἡ ἀρά gebed

1

Kolon 35 (regel 475)

35 maximumscore 2

ἄς Οἰδίπους ἐφθέγγατ’ εἰς ἡμᾶς ποτε.

die Oedipus ooit tegen/over ons gesproken/verkondigd had/heeft / sprak/verkondigde

Niet fout rekenen: εἰς ἡμᾶς naar/aan ons

ποτε wanneer

0

die heeft/had Oedipus ooit tegen/over ons gesproken/verkondigd / die sprak/verkondigde Oedipus ooit tegen/over ons

1

Vraag	Antwoord	Scores
36	Kolon 36 (regel 476) maximumscore 2 Ἐξῆλθον ἔξω τῆσδ' ἐκὼν αὐτὸς χθονός, Ik ben zelf vrijwillig/expres weggegaan / ging zelf vrijwillig weg (naar buiten) uit dit land/gebied / deze landstreek	
	Ἐξῆλθον vertaald met een ander onderwerp dan 'ik(zelf)'	0
	τῆσδ' χθονός (uit) (het gebied van) Thebe / de(ze) stad	1
37	Kolon 37 (regel 477) maximumscore 1 δοὺς τῷδ' nadat ik (aan) deze/hem toegestaan had	
	Niet fout rekenen: δοὺς nadat ik toestond	
	Niet fout rekenen: δοὺς terwijl/omdat ik toegestaan had	
	δοὺς terwijl/omdat ik toestond / en/want ik stond toe	0
38	Kolon 38 (regel 477) maximumscore 2 ἀνάσσειν πατρίδος ἐνιαυτοῦ κύκλον, (om) (gedurende/voor) de/zijn/een periode van een jaar het/ons/mijn vaderland te besturen	
	Niet fout rekenen: ἐνιαυτοῦ κύκλον gedurende/voor de periode van zijn jaar	
	ἐνιαυτοῦ κύκλον (gedurende/voor) een jaar	1
	ἐνιαυτοῦ van het jaar	1
39	Kolon 39 (regel 478) maximumscore 2 ὥστ' αὐτὸς ἄρχειν αὐθις ἀνὰ μέρος λαβὼν om zelf op mijn beurt te heersen / zodat ik zelf op mijn beurt heerste / zou heersen	
	Wanneer αὐτὸς op dezelfde manier onjuist is vertaald als in kolon 36, hier opnieuw aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.	
	ἄρχω elke andere betekenis dan heersen of een synoniem daarvan	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- Kolon 40** (regel 479-480)
- 40 maximumscore 2**
καὶ μὴ (kolon 41) μολῶν κακόν τι δρᾶσαι καὶ παθεῖν,
en ik was niet van plan (om) iets verkeerds/slechts te doen en te ondergaan, nadat ik gekomen was / zou zijn
- μολῶν mag ook nevenschikkend aan δρᾶσαι καὶ παθεῖν vertaald zijn.
μολῶν mag ook verbonden zijn aan kolon 41.
Niet fout rekenen: het tweede καὶ of
Niet fout rekenen: μολῶν nadat ik kwam
(κακόν) τι πάσχω sterven 1
- Kolon 41** (regel 479)
- 41 maximumscore 2**
δι' ἔχθρας τῷδε καὶ φθόνου
door / ten gevolge van (de/mijn) haat jegens/voor/tegen deze/hem en (de/mijn) afgunst (jegens/op deze/hem)
- Niet fout rekenen: τῷδε als dativus incommodi verbonden met δρᾶσαι (kolon 40)
τῷδ' (jegens/voor/tegen) Eteocles 1
Wanneer ook in kolon 37, hier niet meer aanrekenen.
- De woorden ἃ γίγνεται zijn voorvertaald met 'wat nu helaas toch gebeurt'.*
- Kolon 42** (regel 481-482)
- 42 maximumscore 1**
Ὁ δ' (kolon 44) (kolon 45) ἔδρασεν οὐδὲν
(Want/Maar/En) hij heeft niets gedaan / deed niets
- Ὁ (δ') Eteocles 0
Wanneer τῇσδ' χθονός (kolon 36) en/of τῷδ' (kolon 37) en/of τῷδ' (kolon 41) op dezelfde manier onjuist zijn/is weergegeven, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.
- οὐδὲν opgevat als bijwoord 0
Wanneer οὐδὲν als bijwoord weergegeven is en verbonden met de onjuiste weergave 'wat' van ὧν in kolon 43, alleen in kolon 43 een scorepunt in mindering brengen.

Vraag	Antwoord	Scores
Kolon 43 (regel 482)		
43 maximumscore 2	ὧν ὑπέσχετ', van de dingen die / van (dat) wat hij beloofd had/heeft / beloofde Niet fout rekenen: ὑπισχνέομαι verklaren wat hij beloofd/verklaard had/heeft / beloofde/verklaarde	1
Kolon 44 (regel 481)		
44 maximumscore 1	αἰνέσας ταῦθ' hoewel/terwijl/nadat hij daarin toegestemd had / die dingen / dat goedgekeurd had Niet fout rekenen: αἰνέσας hoewel/terwijl/nadat hij toestemde/goedkeurde Niet fout rekenen: αἰνέσας nevenschikkend vertaald aan ἔδρασεν (kolon 42) Niet fout rekenen: αἰνέω prijzen ταῦθ' de afspraak (om afwisselend één jaar koning te zijn) Wanneer τῆσδ' χθονός (kolon 36) en/of τῷδ' (kolon 37) en/of τῷδ' (kolon 41) en/of Ὁ (δ') (kolon 42) op dezelfde manier onjuist zijn/is weergegeven, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.	0
Kolon 45 (regel 481)		
45 maximumscore 1	ὀρκίους τε δοὺς θεοῦς, en (hoewel/terwijl/nadat hij) gezworen had bij de goden Niet fout rekenen: en (hoewel/terwijl/nadat hij) bij de goden zwoer Niet fout rekenen: τε onvertaald gelaten Niet fout rekenen: δοὺς nevenschikkend vertaald aan ἔδρασεν (kolon 42)	
Kolon 46 (regel 482-483)		
46 maximumscore 2	ἀλλ' ἔχει τυραννίδ' αὐτὸς maar (hij) houdt/heeft zelf de (alleen)heerschappij Niet fout rekenen: τυραννίδ' tyrannis/tirannie/macht Wanneer αὐτὸς op dezelfde manier onjuist is vertaald als in kolon 36 en/of kolon 39, hier opnieuw aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.	

Vraag	Antwoord	Scores
Kolon 47 (regel 483) 47 maximumscore 1 καὶ δόμων ἐμὸν μέρος. en mijn deel van het huis/paleis Niet fout rekenen: en mijn deel van ons huis/paleis δόμων vertaald met meervoud	0	
Kolon 48 (regel 484) 48 maximumscore 1 Καὶ νῦν ἔτοιμός εἰμι Zelfs/Ook/En nu ben ik bereid Niet fout rekenen: ἔτοιμός klaar/gereed		
Kolon 49 (regel 484) 49 maximumscore 1 τὰμαντοῦ λαβὼν nadat/indien ik gekregen heb wat van mij is Niet fout rekenen: λαβὼν als ik krijg / nadat ik kreeg Niet fout rekenen: λαμβάνω nemen λαμβάνω buitmaken / met geweld nemen	0	
Kolon 50 (regel 485) 50 maximumscore 2 στρατὸν μὲν ἔξω τῆσδ' ἀποστεῖλαι χθονός, (om) mijn/het leger (naar buiten) uit dit land/gebied / deze landstreek (weg) te sturen Niet fout rekenen: ἀποστεῖλαι verbannen τῆσδ' χθονός (uit) (het gebied van) Thebe / de(ze) stad Wanneer ook in kolon 36, hier niet meer aanrekenen. Wanneer τῷδ' (kolon 37) en/of τῷδ' (kolon 41) en/of Ὁ (δ') (kolon 42) en/of ταῦθ' (kolon 44) op dezelfde manier onjuist zijn/is weergegeven, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.	1	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Kolon 51 (regel 486)

51 maximumscore 2

οἰκεῖν δὲ τὸν ἐμὸν οἶκον ἀνὰ μέρος λαβὼν

en me op mijn beurt te vestigen / en op mijn beurt te wonen in mijn huis/paleis

Niet fout rekenen: οἰκέω besturen

Niet fout rekenen: δὲ maar

ὁ οἶκος kamer/vertrek

1

Kolon 52 (regel 487)

52 maximumscore 2

καὶ τῷδ' ἀφεῖναι τὸν ἴσον αὖθις αὖ χρόνον,

en het huis/paleis op mijn beurt (weer) aan deze/hem over te laten voor/gedurende de gelijke periode/tijd

Niet fout rekenen: αὖθις opnieuw

τῷδ' aan Eteocles

1

Wanneer ook in kolon 37 en/of kolon 41, hier niet meer aanrekenen.

Wanneer τῇσδ' χθονός (kolon 36) en/of Ὁ (δ') (kolon 42) en/of ταῦθ' (kolon 44) en/of τῇσδ' χθονός (kolon 50) op dezelfde manier onjuist zijn/is weergegeven, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.

Kolon 53 (regel 488)

53 maximumscore 2

καὶ μήτε πορθεῖν πατρίδα

en het/mijn/ons vaderland niet te verwoesten

Kolon 54 (regel 488-489)

54 maximumscore 2

μήτε προσφέρειν πύργοισι πηκτῶν κλιμάκων προσαμβάσεις·

en (ook) geen stevige ladders tegen de (stads)muur/muren / torens te plaatsen

Niet fout rekenen: ἡ κλίμαξ trap

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Kolon 55 (regel 490-491)		
55	maximumscore 2	
ἃ μὴ κυρήσας τῆς δίκης πειράσομαι δρᾶν. die dingen zal ik (wel) proberen te doen als ik niet krijg waar ik recht op heb		
πειράσομαι ik probeer		1
πειράομαι elke andere betekenis dan proberen of een synoniem daarvan		0
Wanneer δρᾶν met dezelfde onjuiste betekenis van δράω is vertaald als δρᾶσαι (kolon 40) en/of ἔδρασεν (kolon 42), hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.		

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinerator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 30 mei te accorderen.

Ook na 30 mei kunt u nog tot en met 11 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	Sophocles, Antigone 170-210
tekst 2	Sophocles, Antigone 724-772
afbeeldingen	poster 1: https://www.posterimage.it/wp-content/uploads/2014/10/Antigone-P.jpg , poster 2: https://outsidersweb.it/2019/10/30/le-antigoni-i-tanti-volti-di-uneroinal/ , poster 3: https://www.gibbesmuseum.org/programs-events/antigone-evening-show-/769 , alle drie bekeken op 17 juli 2024
tekst 3	Euripides, Phoenissae 473-491
vraag 6	G. Koolschijn, Sofokles: Oidipous, Antigone, Amsterdam 2010
vraag 10/11	E. de Waele, Aeschylus Tragediën, Antwerpen/Amsterdam 1975 (Zeven tegen Thebe)

- vraag 23/24 <https://www.nrc.nl/nieuws/2012/11/22/menselijker-dan-ooit-1174612-a490890?t=1705077206>, bekeken op 17 juli 2024
- vraag 32 G. Koolschijn, Sofokles: Oidipous Antigone, Amsterdam 2010